

lärde han känna Sweelinck. Doktor Terry berättar att Sweelinck infogade en canon av Bull i ett av sina verk, medan Bull skrev en fantasi på en av Sweelincks fugor.

I Antwerpen stannade Bull till sin död 1628.

John Bull var sin tids störste orgelvirtuos och som komponist anses han vara en föregångsman.

I de förut omtalade samlingarna »Parthenia», »Benjamin Cossyn's Virginal Book» och »Fitz-William Virginal Book» finna vi en mängd av hans verk, särskilt i de båda sistnämnda.

Av Bulls orgelverk ingå bl. a. »Vexilla Regis Prodeunt» och »Fantasia» (över en flamländsk koral) i samlingen »Old English Organ Music» nr. 25 (Novello).

Bulls stil är mycket olik Byrds och Gibbons' och kan med fullt berättigande jämföras med de »förbachska» mästarnas.

Av Bulls vokalverk ha endast ett fåtal bevarats; bland dessa hans anthem: »O Lord my God», vilken blivit mycket omtvistad bland de engelska musikhistorikerna, beroende på att det finns flera olika versioner av den. Professor Bumpus äger en av dessa betitlad: »The Star Anthem», medan doktor Foster nämner den: »Almighty God, which by the leading». Enligt uppgift påträffas i British Museum även flera olika versioner, både fyr- och femstämmiga.

Denna anthem inledes av ett orgelpreludium, varpå två sopranstämmor infalla. Efter ett tutti följer så en imiterande sats som avslutas av ett orgelsolo. Sedan börja sopraner och altar en sats som växer till en blandad körsats med imitationer. På denna följer en kontrasterande sats för goss- och manskör.

Det är en för Bulls tid väsentligt modern idé av frasyggnaderna med en ständig stegring, vilken till slut mynnar ut i ett jublande motiv. Denna anthem är Bulls enda som finns utgiven i original-sättning. (av prof. Bantock).

I bearbetning har utgivits: »Fraile man, despise the treasures of this life». (Curwen & Sons). Hans övriga anthems finnas tyvärr fortfarande endast i manuskript, dels i England, dels i Antwerpen.

Gunhild Schedin.

Recensioner.

Gösta Nelson: Den västsvenska kristendomstypen. II, Konsolidering och kulmen. Stockholm, Diakonistypelsen 1937. 283 s. H. 4: 25; inb. 5: 50.

Jag har svårt att föreställa mig, att en läsare av Nelsons bok, som

själv står utanför den västsvenska väckelsens gränsmärken, kan efter slutad läsning lägga ifrån sig boken utan en känsla av djup besvikelse. Vilken inställning man än har till den stora västsvenska folkrörelse, som här skildras, vill dock ingen kyrkligt bildad förneka denna rörelses utomor-

dentliga betydelse för vår kyrka. Utåt har väl denna rörelse fått sitt kraftigaste uttryck i sin förmåga att under det halvsekel, då sekterismen sönderstet nästan hela det övriga Sverige, kunna samla så gott som allt levande religiöst intresse på västkusten inom kyrkolivets ram. Om rörelsens verkliga betydenhet vittnar ju på sitt sätt också att nästan hälften av det svenska episkopatet i detta nu fått sin fostran inom denna rörelse. När man nu enligt författaren i föreliggande del skall få en framställning av den period i rörelsens historia, som betecknar dess kulmen, väntar man sig väl en bredare skildring av en mäktig fromhetsvåg, som väller ut över stiftet och lägger dess olika delar under sig. Man väntar sig en konkret bild av detta fromhetslivs uttryck i lära och gudstjänst, i undervisning och fostran, i liv och vandel, i helg och söcken. Det är ju fråga om en rörelse som i allra djupaste mening varit en folkrörelse. Då skall man väl få se något av detta folk, höra något om dess fromhet, veta något om dess tanke- och känslövärld. Härav bliver emellertid mycket litet. Hela boken domineras av tvenne präster: Holmquist och Björk. Man frestas kanske att införa Nelsons skildring travestera ett berömt ord och säga: Schartauanismens historia är dess prästers.

För den åter, som själv tillhör denna väckelse, ställer sig saken annorlunda. Han vet att på denna rörelse kan i hög grad tillämpas ordet: vad stort sker, sker tyst. Hela denna rörelsens storartade religiösa fostringsarbete har varit ett arbete i det tysta. Rörelsen har aldrig gjort väsen av sig, aldrig slagit på trumma för sig. Jag vet ingen rörelse för vilken reklam varit mera främmande. Dess verk har varit det stilla, trogna kallelse-

arbetet i det fördolda. Dess företrädare ha aldrig försökt att synas utåt utan strängt hållit sig inom sin kallelse ofta mycket snäva gränser. Detta är något av det mest sympatiska med den. Det är icke var dag man påträffar en rörelse som verkar så genomgående äkta. En Göteborgsredaktör förklarade i en radiodiskussion att han visst icke ville förneka, att det kunde finnas begåvat folk bland stiftets präster men tillade han: det är en underlig art av begåvning. Jag är övertygad om att bemålde redaktör skulle sagt detsamma inför Holmquists bild. Det är ett tidens tecken så talande som något, att en verklig karaktär måste förefalla underlig. Jag erinrar mig i detta sammanhang ett exempel från latinska grammatiken: Roma omnia venalia sunt, d. v. s.: i Rom är allting falt för pengar. Tänk, att det finnes människor för vilka icke allting är falt. Råkar en sådan att besitta någon begåvning så må den kallas underlig.

Även om man tar hänsyn till rörelsens nu antydda egenart, som givetvis gör den relativt svåråtkomlig för forskningen, kan man dock knappast förneka, att författaren onödigt förträngt perspektivet. Det är emellertid att hoppas att åtskilligt av vad man här saknar kommer att — om än i annat sammanhang — dragas fram i den tredje och avslutande delen som är avsedd att belysa rörelsen ur systematisk synpunkt.

Författaren betecknar den nu skildrade perioden såsom rörelsens kulmen. På kulmen följer regress. Man kan svårligen fördölja för sig att rörelsen för närvarande lever i regressens skede. Särskilt uppenbart är detta på en punkt: rörelsens uppenbara oförmåga att handskas med den nutida ungdomen och komma den till hjälp i dess svårigheter och problem.

På Björcks tid i Uddevalla berättar traditionen att fabriksflickorna hade med sig sin bibel på arbetsplatsen för att under rasterna kunna läsa i den (s. 40). Då ägde rörelsen greppet om ungdomen och var därför stadd i tillväxt och framryckning. Nu har rörelsen i stor utsträckning förlorat detta grepp. Här kräves nyorientering om icke den västsvenska kristendomstypen snart skall höra blott historien till.

Knut Peters.

Liturgi.

Linus Bopp: Liturgie und Lebensstil. Herder & CO. Freiburg. 188 s.

Denna lilla bok giver en ypperlig belysning av vardagslivet. För forståelsen av det allmänna prästadömet betydelse är dess studium av det största värde. Särskilt vill anmälaren peka på huru författaren talar om de kyrkliga »dagarna»: Barnens dag är St Mikael's dag, Mors dag är Juldagen, o. s. v. I en sekulariserad värld kommer boken med välgörande kristna synpunkter på allt i livet. Den förkunnar en ny, kyrklig livsstil i stark motsättning till den profana levnadsstil, som nu är så utbredd och anses så självklar.

Gunnar Rosendal.

C. J. A. Opperman: The English Missionaries in Sweden and Finland. S. P. C. K. 221 s.

Denna utomordentligt underhållande och fängslande bok framställer med stor klarhet och med en vederhäftighet, som knappast kan överträffas, den Svenska Kyrkans grundläggning. Författarens kännedom om de svenska och fornnordiska källorna är förvånande och hans förtrogenhet

med allmänkyrkliga dokument från den tid han behandlar är imponerande.

Vår uppfattning om Kyrkans grundläggning i Sverige har ofta burit prägel av våra ensidiga utländska kyrkoförbindelser. Vi hava under lång tid fram till Söderblom, Aulén och Brioth knappast haft förbindelse med någon annan Kyrka än den Tyska. Därför har den teorien, att Tyskland har förtjänsten av Sveriges kristnande, allmänt godkänts och ingått i det allmänna medvetandet. I denna klarläggande bok uppställes frågan: När de engelska missionärerna omkring etthundrafemtio år efter St Ansgar kommo till Sverige, huru mycket funno de då av kristen tro? Svaret bliver, att det knappast fanns mer än den lilla församlingen i Birka. St Sigfrid, den engelske biskopen, om vilken Stora Rimkrönikan säger, att han var den som »kristnade Sveriges land», kunde vid sin död se på ett utomordentligt resultat: Östergötland och Västergötland voro kristnade, i Skara och i Växiö hade biskopsstolar upprests, konungen var döpt och det begynte icke endast finnas kristna individer utan en kristen Kyrka i landet.

I fortsättningen få vi göra bekantskap med män av engelsk börd, som borde vara för alltid bevarade i vårt minne, emedan de tillhöra grundarna av Svenska Kyrkan: missionsbiskoparna St Eskil i Eskilstuna, St David i Västerås och den i England omvända St Botvid, Södermanlands apostel, vars namn finns bevarat i församlingsnamnet Botkyrka. Den förste missionsbiskopen i Skåne var en engelsman vid namn Gotebald, som kom över Sundet från Danmark, och Knut den helige sände en engelsman, Bernhard, konsekrerad av ärkebiskopen av Canterbury år 1022, till att vara biskop över Skåne. Den förste ärkebiskopen

av Uppsala, Stefan, som konsekkrerades i Sens 1164 av Eskil av Lund, var engelsman. Många innehavare av de nya biskopsstolarna voro engelsmän.

Det är ju tydligt, att detta starka engelska inslag måste hava medfört betydande inflytande på kyrkomusik och gudstjänstliv. I själva verket undgick också den Svenska Kyrkan tack vare det engelska inflytandet vissa förfallstendenser på kontinenten i fråga om tidedgårdens och mässans musik, och många engelska seder vunno insteg i gudstjänstlivet. Det är också typiskt, att den Svenska Kyrkan likt den Engelska bevarade en mycket stor självständighet gentemot påven, och det är lika spännande att läsa författarens sakkunniga återgivande av den påvliga korrespondensen med våra gamla konungar, vilkas namn delvis överskyggas av sagans dunkel, men som här, i världskyrkohistoriskt sammanhang, te sig klarare i dragen och vinna ett nytt intresse.

Det vore högeligen önskvärt, att denna ypperliga bok bleve mycket läst och känd.

Gunnar Rosendal.

Predikan.

Sam Stadener: Vid himmelens port. En årgång predikningar. Diakonistyrelsens förlag. 560 s. Hft. kr. 9:50, inb. kr. 11:50.

Biskop Stadeners dotter och pastor Gunnar Rudberg ha här samlat en årgång av den så hastigt borttryckte biskopens predikningar. För att få årgången fullständig ha sju, redar förut i Postillan tryckta predikningar medtagits. De övriga utgöra ej förut publicerade predikningar, somliga från Stadeners kyrkoherdetid, men de flesta från hans biskopstid, bland dessa även hans sista predikan, som ej

ligger längre tillbaka i tiden än sist firade Kristi förklaringsdag.

Den som förut känner biskop Stadeners predikningar möter här intet nytt men befästes väl i uppfattningen av S. som en högt benådad predikant. Alla predikningarna ha den stränga, väl avvägda form, som nog mycket genom S. som föregångsman synes vinna alltmer hävd även utanför Västsveriges kyrkligt traditionsrika domäner. Det är ju något särskilt med S. predikospråk: bibliskt starkt orienterat, med av honom själv nybildade ord och uttryck, som väl passa samman med stilen i övrigt. En jämförelse med Postillan visar ju klara belägg för förordets upplysning, att de flesta predikningarna endast föreligga i koncept, avsedda för predikstolen, förmodligen tillkomna under sena nattimmar, sedan dagens väldiga arbetsuppgifter avverkats. Just med tanke härpå förundrar man sig så mycket mer över dessa predikningars innehåll, vilka ofta språkligt sett äro mera enkla, rättframma och folkliga än de ibland väl konstrikt uppbyggda predikningarna, som voro avsedda för att tryckas. Men S. var orator av naturen. Han uttryckte sig ju ibland mycket högtidligt även i enkla skrivelser, hur mycket mera då i predikan. Vältaligheten låg honom på tungan, poetiska bilder erbjöd sig av sig själva, och man förstår vad han tänker på, när han i en predikan på Sexagesima talar om »dem, som i den religiösa förkunnelsen endast värdesätta talartalanger och det språkliga konstnärsskapet».

Det är överflödigt att tala om S. fasta, originella grepp om de flesta texter. En text blir oftast under hans händer levande, innehållsrik, aktuell med ett centralt religiöst budskap. Han är psykolog, kan skildra människotyper och själstillstånd på ett

högst intresseväckande sätt. Man kommer att reflektera över så mycket genom S. skildringar och utläggningar. Hans predikningar får hos den uppmärksamme åhöraren — för att använda hans eget uttryck — många handa efterforskningar.

Denna efterskörd av predikningar bestyrker en särskild iakttagelse om S. som predikant: han var en kraftfull talare, predikade ju ibland nästan under vrede, han var med sin starka förankring i kristen tro dock väl hemmastadd i denna världens snart sagt alla värv, alltså ingalunda blott någon »det inre livets» man, men — vilken predikant har talat så ljuvliga, innerliga, upphöjt sköna ord om själens förhållande till Gud och Kristus, om det fördolda livet med Gud, om sabbatsvilan för Guds folk som denne starke, stridbare ofta utmanande man? Har han ej låtit oss skåda in i sitt eget inre, när han i predikan på Kristi himmelfärdsdag säger om umgängelsen med Frälsaren: »Att stå med honom ute i det arbetande och kämpande livet, mitt i slitet och mitt i uppgifterna — det är härlighet, det är seger». Jag kan ej tänka mig annat än att många ställen i S. predikningar — och då särskilt dessa om Kristusgemenskap — komma att genom åren bli klassiska ställen, där många själar skola finna det eviga livets vatten porla. Lutherdomens Kristusmystik vilken som en gyllene åder går fram genom seklernas förkunnelse, hade förvisso en av sina trognaste söner i denne jäktade och under arbetsuppgifter dignande man.

Biskop Stadener skrev en gång i ett brev med anledning av sin Postilla: »... mina stackars predikningar, vars brister den uppmärksamme läsaren alltför lätt ser...» Orden äro karaktäristiska. Denne myndige prelat, som med samma säkerhet och värdighet

rörde sig såväl inom som utom templet, hade en stor ödmjukhet inför Guds ord. Han visste att det myckna predikandet bär ofta ringa frukt (Sexag.) och att en predikants stora uppgift är att, själv gripen och fattad av evangelium, predika om den store Guden, och att med sin personlighet »levandegöra förkunnelsen, så att den alltid är ett utflöde av kärleken till Herren Kristus». E. L.

Körföstran.

Kurt Thomas: Lehrbuch der Chorleitung, Breitkopf u. Härtel. Eberhard Schwickerath: Die Kunst der Chorschulung, E. Stauf, Köln-Lindenthal.

Den kände tonsättaren och sedan 1934 professorn i kördirigering vid högskolan för musik i Berlin Kurt Thomas har på Breitkopf och Härtels förlag utgivit en lärobok i kördirigering, som på kort tid utkommit i tre upplagor. Den utomordentliga handledningen rekommenderas på det livligaste och den kan med största behållning studeras av våra körledare. Den synnerligen utförliga läroboken ompänner alla områden, som en körledare bör behärska. De viktigaste kapitlen behandla slagteknik, körens sammansättning, tonbildning, intonation, repetitionsarbetet, körens uppställning m. m. Bokens värde förhöjes av not- och övningsexempel samt råd för programsammansättning.

Körledareveteranen Eberhard Schwickerath har i en volym benämnd Die Kunst der Chorschulung samlat sina intryck och erfarenheter från en lång verksamhet som körledare. Den innehåller många goda råd och vinkar, även om den ej kan jämföras med Kurt Thomas lärobok i samma ämne.

J. H.

Finskt kyrkoliv

Suomen kirkko kuvissa, redigerad av biskop A. Lehtonen, professor E. Sormunen m. fl. Helsingfors 1937. Otavans förlag, 198 sidor, mindre folio.

Tidigare har publicerats bildverk över Finlands medeltida kyrkokonst, över Finlands kyrkor och gravgårdar. Föreliggande arbete vill ge en inblick i kyrkans liv. Tanken är fin i sig själv, men har också förverkligats med sinne för andakt och skönhet. Om man undantager ett onödigt stort antal gruppbilder från sammanträden av kyrkliga styrelse- eller bildningsorgan, vilka hava mest personintressa, så måste man i övrigt giva sitt fulla erkännande åt dem, som valt bilderna. Man får en mångsidig syn över gudstjänstliv, församlingsliv, kyrkliga förrättningar, vården av gravar, m. m.

Bland de finaste äro bilderna från kyrkvägen, orgelläktaren, pietist- eller läestadionmöten eller av den enkla mannen vid sin bibel. Bilderna ges helt anonymt. Helhetsintrycket är bilden av ett folk i helig andakt inför evangeliets fulla gåva. Stillhet och hängivenhet å ena sidan — arbete med kärlek och flit å den andra. Oförgätlig är bilden av det enkla »skörtist»-folket i bön, knäböjande ute i det fria. Och dock har just denna bild väckt anstöt, emedan situationen ansetts alltför helig att avbildas.

I början av verket ges på 8 sidor en kort finskspråkig översikt över finskt kyrkoliv och Kyrkans kulhistoria. Ett litet fel har insmugit sig där genom uppgiften om att högmässans inledningsord: »Käre vänner, bröder och systrar...» anges härstamma från Agricola i stället för från Olavus Petri eller 1531 års svenska mässa.

Arbetet är utfört i djuptryck. Ut-

styrseln är enkel och värdig — icke luxuös. Enligt förljudande skall en andra upplaga med svenskspråkig text och ytterligare några bilder från svenska församlingar utgivas med det snaraste.

Olav D. Schalin.

Kyrkokonst.

H. M. Gillet: The strong of the relics of passion. Basil Blackwell, Oxford 1935. 4 s. 6 d.

De svenska medeltidsurkunderna sakna icke uppgifter om relikier av korset och andra föremål, som ha samband med Kristi lidande och död. Jag behöver bara erinra om den forna rikedom i Lunds och Upsala domkyrkor: i den förra förvarades ett par bitar av Herrens korsträ, förutom en bit av törnekronan och en bit av pelaren vid vilken Kristus gisslades. T. o. m. en liten kyrka som Gumlösa i Skåne ägde bland hundratals helgonrelikier en bit korsträ, bitar av stenen vid korsets fot, av graven, gravstenen, nattvardsfatet o. s. v. Av stort intresse är också Brynolfs av Skara officium om Kristi törnekrona, som diktades med anledning av den törnetagg, som givits till Skaradomen från kung Magnus Lagaböter.

Dess relikier äro naturligtvis icke omnämnda i H. M. Gillets *The story of the relics of passion*, som endast ger en kort sammanfattning av de viktigaste passionsrelikernas historia samt en framställning av de engelska relikerna. Gillet bygger sin redogörelse på Rohault de Fleurys och Riants lärda verk, och i uppfattningen avviker han föga från dessa katolska författare, vilka sätta fromhet före nykter kritik. Framför Mark Twains kända skämt, att av bevarade korsrelikier skulle man kunna bygga ett stort skepp, föredrar förf. Fleurys

lärda beräkning om korsets dimensioner: vikt 75 kg., höjd 3 à 4 m., volym 178.000.000 kubikmillimeter (mot 4.000.000 = kuben av bevarade reliker).

För den, som vill orientera sig i detta ämne, så utomordentligt belysande för katolskt fromhetsliv, är Gilllets lilla bok en mycket god vägledning.

Bengt Cnattingius.

Anders Bugge: Kristendommens konst. (Verdens Kunsthistorie II). H. Aschehoug & Co. Oslo 1937. Kr. 8: 50.

Av den nyligen påbörjade Verdens Kunsthistorie har andra bandet ägnats medeltidens konst från kejsar Konstantinus till kyrkomötet i Konstanz. Inom en skickligt begränsad ram berättas här om kristendomens konst under dess första framväxt, dess högsta blomstring och dess begynnande sekularisering. Författaren, professor Anders Bugge i Oslo, kan skatta sig lycklig att ha framställt detta övermåttan svåra ämne på ett lysande sätt. Man beundrar den säkra blicken för huvudsaker och för de stora sammanhangen men kanske mest förmågan att ställa konstens mångskiftande företeelser i förbindelse med det historiska skeendet och den kyrkohistoriska utvecklingen. Det är framför allt författarens tidigare i flera smärre artiklar utvecklade förtrogenhet med teologisk vetenskap och teologiskt tänkande, som anmälaren här vill fästa uppmärksamheten på. Denna betydelsefulla synpunkt kommer att särskilt glädja de teologer, som vilja stifta närmare bekantskap med den bildande konsten och som vilja se konstföreteelserna i sitt rätta idésammanhang. Det hävdvunna framställningssättet med uppdelningar i fingerade land- och nationalitetsområden har fått vika

för en samlad bred skildring, där huvudmomenten komma med på sin rätta plats och i sitt egentliga sammanhang. Denna konst är nämligen universell med samma gränser som kyrkan själv.

Bugge har dessutom förmått geva sin lättlästa, i bästa mening populära framställning ett dramatiskt fångslande förlopp, som ger sig tillkänna redan i de skickligt formulerade kapitelrubrikerna. De fem första århundradenas kyrkokonst — den segrande kyrkans konst — definierar han som sammanfattningen av alexandrisk ande och semitisk resning med tonvikt på den romerska rikskonstens hellenistiska formning. Utvecklingen går från Anästasis (gravkyrkan i Jerusalem) till Hagia Sofia i Konstantinopel. Så kommer »barbarfronten» i norr och väster och därefter kors-tågstidens konst — skolastik och vision —, och gotiken knoppas i S. Denis och Chartres. Gotikens konst — Guds rike och verkligheten — skildras i sitt genombrott och i sina schatteringar genom begynnande folklig religiositet. Denna folklighet bildar slutfasen i medeltidskonstens drama, den varslar både om renässansens realism och världslighet samt om nationalismen, den nya anda, som vid Konstanzmötet 1414 fick sitt första, starka uttryck.

Den stora vackra bok, som härmed anbefalles svensk läsekrets, är rikt och vackert illustrerad och prisvärt billig i förhållande till sitt omfång och sin förnäma utstyrelse.

Bengt Cnattingius.

Friedrich Gerke: Der Sarkophag des Iunius Bassus. Verlag Gebr. Mann, Berlin 1936.

I inledningen till ett utomordentligt vackert bildhäfte ägnat ett av den

fornkristna konstens vackraste skapelser, prefekten Junius Bassus' (d. 359) sarkofag i S. Peters krypta i Rom, skildrar Fr. Gerke monumentets fängslande bildinnehåll och konsthistoriska ställning. Figurframställningarna uttrycka denna tids nya konstideal: vekhet, stillhet och lyrik, och Kristusbilden i sin skägglösa ungdomlighet förkroppsligar en idealitet full av skönhet. En idealiserande representationskonst är i sitt vardande.

Läsaren införes också i ett av konsthistoriens mest brännande dateringsfrågor. Gentemot Roosval, som återupptagit en äldre, aldrig helt övergiven åsikt om verkets tillkomst hundra år tidigare, hävdar Gerke med kraft för det fjärde seklet typiska stil kännetecknen, som här återfinnas. Den för oss värdefulla synpunkten, den

ikonografiska, är också väl tillgodosedd. *Bengt Cnattingius.*

Dekorationen i det nye krematorium i Oslo. Gyldenland Norsk forlag, Oslo 1937.

I ett vackert bildhäfte har ett 20-tal reproduktioner samlats av de nyligen fullbordade freskerne av Alf Rolfsen i det nya krematoriet i Oslo. En kort text, avfattad i ett symboliserande poetiskt språk, utgör en inledande förklaring till målningarnas innehåll, vars huvudidé är livets uppenbarelseformer i mannen, kvinnan, barnet och livstrådet. Det lilla häftet står på en hög nivå vad reproduktionskonst och tryck beträffar.

Bengt Cnattingius.

Till redaktionen insänt.

Från C. W. K. Gleerups förlag, Lund:

Rudolf Thiel: *Den unge Luther.*
Övers. av Bror Olsson 379 s. Häft.
Pris 7:50.

Sam Stadener: *Mannen och gärningen.* Utgivare: Gunnar Stenwall och Josef Wahlgren. Flera författares medverkan. 224 s. Häft. Pris 4:50.

Skånsk kalender, Redigerad av Algot Werin under flera författares medverkan. 2:a årgången 1937. 200 s.

Pontus Wikner 1837—1937. Utgivare: Algot Werin och Elof Åkesson under flera författares medverkan. 220 s. Häft. pr. 7:50.

Gustaf Aulén: *Kyrka, dogm och evangelium.* 24 s. Hft. pris 0:85.

Otto Wachtmeister: *En lek-mans syn på kyrkan.* 24 s. Hft. 0:60.

Från Svenska Kyrkans Diakonistyrelses bokförlag, Stockholm:

Yngve Bogren: *Den kyrkliga försvenskningen av Skånelandskapen och Bohuslän XVI.* 325 s. Hft. Pris 7:—.

Svenska kyrkans årsbok 1938, 18:e årgången. 354 s. Klotb. 3:25.

Från Diakonissanstaltens bokförråd, Stockholm:

Febe: *En julkänning från de svenska diakonissanstalterna* av Otto Centerwall och Dick Helander, 51:a årg. 119 s. Pris 1:75.

Från O. Lohse, Köpenhamn:

Harald Vilstrup: *Troens Himmelgave.* Salmer og kristelige sange. 77 s.

Från Nordiska musikförlaget, Stockholm:

För blandad kör:

John Crüger: *Pris dig, o Herre.*

Vid kyrkoherdeinstallation. Sättning av J. S. Bach. Pris 0:10.

H. L. Hassler: *Förtrösta fast på Herren.* Pris 0:15.

John Morén: *Var mig nådig.* Pris 0:25.

Christian Nilsson: *Underbar en stjärna blid.* 0:25.

J. Rosenmüller: *Bort från dig, o värld jag längtar.* 0:20.

Från C. W. K. Gleerups förlag, Lund:

Till Sagoland. Sånger, sånglekar för barn av Stina, Brita och Nils Henrik Nyström. 31 s. Pris häft. 2:50, kart. 3:—.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenad tjänst ha utsetts:

I Virserum, Klm., Erik Lagerman, Långemåla, i Forshem, Skb., Bength Brander, därstädes, i S:t Anna, Östg., Josef Harald Palmgren, Yxnö, i Vänge, Gtl., Gustav Einar Einestam, Knutby.

Koralvecka i Båstad. För femte gången inbjuder Kyrkosångens Vänner i Lunds stift till koralvecka. Denna förlägges i år till Båstad den 7—13 juni.

Koralveckan vill väcka och fördjupa intresset för koralen i dess tvåfaldiga gestalt: den gregorianska och den lutherska samt giva tillfälle till inlevelse i koralen, vilken utgör församlingens egendom, som den därför måste lära känna och göra levande. Inbjudan att delta i koralveckan riktas till män och kvinnor, präster och organister, körmedlemmar och lärare, församlingssystrar och kyrkorådsledamöter och till en var för den gudstjänstliga koralen intresserad.

Inbjudarna förvänta att var och en som anmäler sig till deltagande i koralveckan vill vara med om att konstituera en gudstjänstfirande församling omkring ordet och sakramentet under bön och lovsång. Koralveckan har alltså närmast karaktären av

stilla dagar för gemensam uppbyggelse. Det är nödvändigt att samtliga deltagare bevista koralveckan från dess början och intill slutet.

Samling sker på tisdagen den 7.

Deltagareantalet är begränsat till 50.

Koralveckan är avgiftsfri.

Måltiderna intagas gemensamt på Feriehemmet, där även logi beredes. Kostnaderna uppgå till 5:75 pr dygn.

Deltagarna anmodas medföra melodipsalmbok, Tidegudstjänster för en söndag och Antifonale till kyrkoårets aftonböner.

Föredragen komma att behandla Vår kyrkas bekännelse och hållas av professor R. Bring, Lund.

Som predikanter medverka professor A. Nygren, Lund, kyrkoherdarna A. Adell, Lund, J. Hartler, Asmundtorp, K. Peters, Söndrum, pastorerna S. Hallonstén, Båstad, I. Sahlin, Viksta och A. Uddling.

För ledningen av koralstunderna svarar kyrkoherdarna Adell och Peters samt pastor Uddling. Vid orgeln: kantor A. Rumbäck, Båstad.

För deltagare från Lunds stift finnes ett antal stipendier å 20 kronor. Såväl stipendieansökan som deltagareanmälan göres senast den 31 maj till sekr., fröken Inga Johnsson, Tegnér-gatan 74, Limhamn, tel. Malmö 50 851.